

Національний
банк
Рада
Національного
банку
Офіційне
опублікування
нормативно-
правових актів
Монетарна
політика
Фінансова
стабільність
Банківський
нагляд
Фінансові ринки
Платіжні системи
та розрахунки
Банкноти та
монети
Статистика
Публікації
Дослідження
Прес-центр
Інформаційні
матеріали
Фінансовий
моніторинг
Законодавство
Персонал
Публічна
інформація у
формі відкритих
даних
Фінансова
грамотність
Корпоративний
недержавний
пенсійний фонд

Українська | [English](#)

[Головна](#) » [Глосарій банківської термінології](#) » [I](#)

 [версія для друку](#)

ІНФЛЯЦІЯ

ІНФЛЯЦІЯ (inflation) – тривале зростання загального рівня цін, що відображує зниження купівельної спроможності грошової одиниці. Основними факторами І. є монетарні та немонетарні. До монетарних факторів І. відносять переповнення каналів грошового обігу грошима, внаслідок чого відбувається знецінення грошей та зниження їх купівельної спроможності. До немонетарних факторів належить підвищення попиту на товари та послуги, збільшення витрат виробництва, сезонні фактори тощо.

Розрізняють кілька видів І.: 1. І. попиту – зміна цін, обумовлена підвищенням попиту на товари та послуги внаслідок зростання доходів населення, збільшення державних витрат тощо. 2. І. витрат (інфляція пропозиції) – зміна цін, обумовлена зростанням цін факторів виробництва (сировини, електроенергії, палива, заробітної плати), що призводить до підвищення собівартості виробництва товарів чи надання послуг або до зниження їхньої пропозиції на ринку. 3. І. прихована, яка може виникнути в умовах встановлення директивних цін і знаходить свій прояв у зменшенні товарної пропозиції. 4. І. імпортована – «перенесення» І. із країни – торговельного партнера внаслідок різкої зміни паритету купівельної спроможності національних валют обох країн і накопичення несплачених зобов'язань.

Для визначення рівня І. використовують такі показники:

1. Індекс споживчих цін (ІСЦ) – показник, що характеризує зміни загального рівня цін і тарифів на товари та послуги, які купує населення для невиробничого споживання. ІСЦ відображує зміну вартості фіксованого набору споживчих товарів і послуг постійної якості з постійними

характеристиками в поточному періоді порівняно з базисним.

ІСЦ, зазвичай, використовують як показник загального рівня

© Національний банк України Адреса: 01601, Київ, вул. Інститутська,

9

2. Індекс цін виробників (ІВ) – показник змін цін у сфері промислового виробництва

[Розробник: ЗАТ "Софтлайн"](#)

3. Базова І. – показник, що характеризує немонетарні чинники інфляції. Базова І. розраховується на основі ІСЦ та має на меті визначення стійкої динаміки цін з виключенням короткострокових нерівномірних змін цін, обумовлених шоками пропозиції, сезонними факторами, адміністративним регулюванням тарифів і цін. Розрізняють базову вузьку І. – яка характеризує зміну цін непродовольчих товарів за винятком палива, та базову широку І., що характеризує зміну цін продовольчих товарів з високим ступенем обробки, непродовольчих товарів за винятком палива, а також послуг, ціни на які не регулюються адміністративно.

4. Дефлятор ВВП – показник зміни цін всіх товарів і послуг, що були вироблені на території країни протягом року. Розраховується як співвідношення показника ВВП у фактичних цінах звітного періоду та постійних цінах. Цей показник називають «індексом цін Пааше».

Основним показником І., що використовується в макроекономічному аналізі та прогнозуванні, є ІСЦ. І хоча ІСЦ вимірює тільки зміни цін (тарифів) на споживчі товари та послуги, його використовують як показник загального рівня інфляції в економіці та називають «індексом І.». За допомогою ІСЦ вимірюється цінова стабільність в країні.

Джерело:

Індекс споживчих цін: сприйняття та реальність:

Посібник для користувачів / За

ред.

Ю.М.Остапчука.

– К.: Державний комітет статистики України, 2006. –

56 с.

